

IISH
NOTE

സനാതനധർമ്മ പഠനം - 3

സനാതന ധർമ്മം പഠിച്ച് പഠിപ്പിക്കാനൊരു സിലബസും മാർഗരേഖയും

ക്ഷേത്രാചാരങ്ങളുടെ സന്ദേശം

1. ക്ഷേത്രം എന്നാൽ :

ദഗവത്ഗീതയിൽ വിവരിക്കുന്നു; ജീവാത്മാവ് കുടികൊള്ളുന്ന നമ്മുടെ ശരീരവും പരമാത്മാവ് കുടികൊള്ളുന്ന ആലയവും ക്ഷേത്രമാണെന്ന് പ്രപഞ്ചത്തിന്റെയും യാഗയജ്ഞശാലയുടേയും ഒരു പ്രതീകമാണ് ക്ഷേത്രം.

2. ക്ഷേത്രദർശനം :

ചൈതന്യം കുറഞ്ഞ ക്ഷേത്രമായ ശരീരം ചൈതന്യം കുടിയ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോകുന്നതാണ് ക്ഷേത്രദർശനം, അത് energisation കഴിവതും കാൽനടയായി ചെന്ന് അടുത്തുള്ള ക്ഷേത്രത്തിൽ ദർശനം നടത്തുന്നത് ഉത്തമം.

3. ക്ഷേത്രദർശന ലക്ഷ്യം :

മനസ്സിനേയും, ശരീരത്തേയും, കുടുംബത്തേയും, സംസ്കാരത്തേയും, സമൂഹത്തേയും, രാഷ്ട്രത്തേയും ക്ഷയത്തിൽ (തകർച്ച /തളർച്ച) നിന്ന് ഉയർത്തുന്നതിനാണ് ക്ഷേത്രദർശനം. സമഗ്രവികസനത്തിനും ചൈതന്യത്തിനും ക്ഷേത്രം ഒരു ഗ്രാമതലസ്ഥാനം പോലെ നിലനിൽക്കുന്നു.

4. പഞ്ചശുദ്ധി :

ക്ഷേത്രദർശനത്തിന് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ ആചാരമാണ്; ശരീരശുദ്ധി, മനശുദ്ധി, ആഹാരശുദ്ധി, വാക്ശുദ്ധി, കർമ്മശുദ്ധി. പഞ്ചശുദ്ധിയനുഷ്ഠിക്കുന്നവർക്കെല്ലാം ക്ഷേത്ര ദർശനം നടത്താം. കഴിവതും ഇളം നിറമുള്ള വസ്ത്രങ്ങളാണുത്തമം. ക്ഷേത്രദർശനത്തിന് ജാതിയോ, മതമോ, കുലമോ ഒന്നും തടസ്സമല്ല.

5. ക്ഷേത്ര പ്രതിഷ്ഠ :

കരിങ്കല്ല്, ചെങ്കല്ല്, മാർബിൾ, തടി, ലോഹം, ചിത്രം വിളക്ക്, മനോരൂപം എന്നിവയാണ് പ്രതിഷ്ഠയ്ക്കു

പയോഗിക്കുന്നത്. ഇത് പൗരാണിക ആചാര പ്രകാരമുള്ളതാണ്. വൈദിക ആരാധനയാകട്ടെ അഗ്നിയിലർപ്പിച്ചുള്ളതുമാണ്. പ്രതിഷ്ഠയ്ക്ക് അതിവിപുലമായ രീതിയും വീക്ഷണവും ഉണ്ട്.

6. ക്ഷേത്ര ദർശനം :

ഏകദേശം 20 സെക്കന്റ് തൊഴുക, 5 സെക്കന്റ് കണ്ണുതുറന്ന് രൂപം അകത്തെടുക്കാനും 15 സെക്കന്റ് ധ്യാനിക്കാനും. ദർശനം കഴിഞ്ഞ് സാവധാനത്തിൽ കൈവീശാതെ നടന്ന് 3 പ്രദക്ഷിണം വയ്ക്കണം. ശിവ ക്ഷേത്രത്തിൽ സോമരേഖ മുറിച്ചു കടക്കാതെ പ്രദക്ഷിണം വയ്ക്കണം. (ക്ഷേത്രത്തിനു പുറത്തു പോകും മുമ്പ് പ്രസാദം സ്വീകരിച്ചതിന് ശേഷം) ക്ഷേത്രത്തിനു പുറത്ത് ഒരു പ്രദക്ഷിണം. പ്രഭാതത്തിൽ ആൽമരത്തിന് 7 പ്രദക്ഷിണം വയ്ക്കുന്നത് ശാസ്ത്രീയമായി നല്ലതാണ്.

7. ക്ഷേത്രദർശന ചൈതന്യം :

ക്ഷേത്രവിഗ്രഹം+ പ്രദാമണ്ഡപം+പുഷ്പങ്ങൾ+ അഗ്നിനാളം കണ്ണിന് പകാശ ചൈതന്യം പകരുന്നു. മണി+മന്ത്രം+വാദ്യം+ശംഖ് കാതിന് ശ്രവണഫലം തരുന്നു മുസിക് തെറാപ്പി പോലെ. അഷ്ടഗന്ധം, പുഷ്പം, പനിനീർ, ചന്ദനത്തിരി, ഗന്ധം മുക്കിന് അരോമതെറാപ്പിപോലെ നന്മതരുന്നു. മധുരം, പഴം, അപ്പം, പായസം, തീർത്ഥം നാക്കിന് ഉൾജ്ജം വേഗത്തിൽ ലഭിക്കുന്നു. കളഭം, ചന്ദനം, കുങ്കുമം, ദസ്ഥം തൃക്കിന് നല്ല ഫലം തരുന്നു. അങ്ങിനെ പഞ്ചജന്താ നേന്ദ്രിയങ്ങൾക്കുള്ള ഉത്തേജനം.

8. ക്ഷേത്ര വഴിപാടുകൾ :

ഏതൊരു ക്ഷേത്രവും വളരാനും, സമൂഹത്തിന്റെ ഉന്നതിക്കായി നിരന്തരം ആത്മീയ സാമൂഹിക പദ്ധതികൾ ഏറ്റെടുക്കാനുമുള്ള സമർപ്പണമാണ് വഴിപാടുകൾ. ദ്രവ്യമായും പണമായും നൽകുന്നതാണ് ലക്ഷ്യവും മാർഗം. പഞ്ചമമഹായജ്ഞ നിർവഹണത്തിനാണ് വഴിപാടുകൾ അത് ഗൃഹത്തിലനുഷ്ഠിച്ചിരുന്നതായിരുന്നു. ഇന്ന് ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു മാറുന്നു, മാറണം.

IISH ന്റെ പരമമായ ലക്ഷ്യവും മാർഗ്ഗവും : മനസ്, ശരീരം, കുടുംബം, സംസ്കാരം, സമൂഹം, രാഷ്ട്രം, എന്നീ ആറു ഘടകങ്ങളെ തിന്മയിൽ നിന്ന് നന്മയിലേക്കും, ഇരുട്ടിൽ നിന്ന് വെളിച്ചത്തിലേക്കും അശാന്തിയിൽ നിന്ന് ശാന്തിയിലേയ്ക്കും നയിക്കാനുള്ള ഈ സന്ദേശങ്ങൾ നമുക്ക് ജീവിതത്തിൽ പകർത്താം.

9. പഞ്ചമഹായജ്ഞം :

അനാദികാലം മുതൽക്ക് ദാരതീയർ സ്വഗൃഹങ്ങളിൽ നടത്തിയിരുന്നതാണ് പഞ്ചമഹായജ്ഞം. ഈശ്വരാരാധനയായ ദേവയജ്ഞം; പിതൃക്കളുടെ അരാധനയായ പിതൃയജ്ഞം. ജീവജാലങ്ങളുടെ ആരാധനയായ ദുതയജ്ഞം; ഋഷിവര്യന്മാരുടെ സ്മരണയും തർപ്പണവുമായ ഋഷിയജ്ഞം; സഹജീവിയായ മുഷ്ഠിയിൽ വേദനിക്കുന്നവനും വിശക്കുന്നവനും അനാഥനും വൃദ്ധനും രോഗികൾക്കും നൽകുന്ന മനുഷ്യയജ്ഞം. ഇത് ഗൃഹങ്ങളിൽ നടത്താനാകാത്തവർക്ക് ക്ഷേത്രത്തിലെ പഞ്ചമഹായജ്ഞത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതാണ് വഴിപാടുകൾ. മീനൂട്ട്, കോലംഇടൽ, മുഗങ്ങൾക്കു ദക്ഷണം, കാക്കയ്ക്ക് ചോറ്, വഴിപോക്കന് ദക്ഷണം, ജലം, നരസേവ, അന്നദാനം ഇവയെല്ലാം പഞ്ചമഹായജ്ഞത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്.

10. മനസ്സിനെ തളർച്ചയിൽ നിന്ന് വളർച്ചയിലേക്ക് :
മനസ്സിലെ ദയം, ദുഃഖം, അപകർഷത, നിസ്സഹായാവസ്ഥ എന്നിവയ്ക്കായി ശാസ്ത്രീയമായ ക്ഷേത്രപ്രാർത്ഥന മനസ്സിനെ ശക്തമാക്കുന്നു. കൂടാതെ ക്ഷേത്രത്തിലെ പുരാണ ഇതിഹാസ, കലാ സാംസ്കാരിക, പരിപാടികളും ഒത്തുചേരലും ഇതിനു സഹായിക്കുന്നു. പരാജയ ബോധത്തെ ഇല്ലാതാക്കാൻ ഏറെ സഹായിക്കുന്നു ക്ഷേത്ര ദർശനം.

11. അനാരോഗ്യത്തിൽ നിന്ന് ആരോഗ്യത്തിലേക്ക് :
നടന്നുള്ള യാത്ര, ക്ഷേത്രപ്രദക്ഷിണം, നമസ്കാരം, ആൽമരപ്രദക്ഷിണം, പഞ്ചജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങളെ ചൈതന്യവത്താക്കൽ, മാനസിക വളർച്ച, ഇത് ശരീരത്തെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നു. ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രകാശ- ശബ്ദ- രാസ താപ ഊർജ്ജം ശരീരത്തിന് ചൈതന്യവും പകരുന്നു.

12. ചരിദ്രമാകുന്ന കുടുംബബന്ധം ഭദ്രമാക്കൽ :
കുടുംബക്ഷേത്രസങ്കല്പം, കുടുംബങ്ങളുടെ ഒത്തുചേരൽ, ഒരുമിച്ചുള്ള ദർശനം, തീർത്ഥയാത്ര, ക്ഷേത്ര കലകൾ, വാദ്യങ്ങൾ, ചടങ്ങുകൾ, അനിഷ്ടാനങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കായി കുടുംബാംഗങ്ങളുടെ ഒത്തുചേരൽ. കുടുംബക്ഷേത്ര സങ്കല്പം അതിമഹത്തായ ഒത്തുചേരലിന് വഴിയൊരുക്കുന്നു.

13. സാംസ്കാരിക മൂല്യത്തിനായി ക്ഷേത്രങ്ങൾ :
ക്ഷേത്ര കലകൾ, വാദ്യങ്ങൾ, ആഘോഷങ്ങൾ, ക്ഷേത്രകായിക പരിപാടികൾ, പൈതൃക ഗ്രന്ഥ പഠന പാരായണം, തെയ്യം, എന്നിപ്രകാരം ക്ഷേത്രങ്ങൾ തന്നെ ഗ്രാമ ജനതയെ ഒരുമിപ്പിക്കുന്നു. ക്ഷേത്രം മൂല്യാധിഷ്ഠിത ജീവിതത്തിന്റെ ആത്മീയ- ഭൗതിക കേന്ദ്രങ്ങളായി നിലനിൽക്കുന്നു.

14. സാമൂഹിക ഐക്യകേന്ദ്രമാണ് ക്ഷേത്രം :

ജാതിയും, മതവും, വർണ്ണ-വർണ്ണ-ഭാഷാ- വ്യത്യാസവുമില്ലാതെ സാമൂഹിക ഐക്യത്തിന്, ക്ഷേത്രഘോഷങ്ങൾ, ചടങ്ങുകൾ, പ്രതിഷ്ഠാ- ഉത്സവദിനങ്ങൾ സഹായിക്കുന്നു.

15. രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ഐക്യത്തിനുള്ള കേന്ദ്രം :

ശബരിമല, പഴനി, തുരുപ്പതി, വാരണാസി, ഋഷികേശം, ബദ്രീനാഥ്, പത്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രം എന്നീ നിലവാരമുള്ള നൂറുകണക്കിന് ക്ഷേത്രങ്ങൾ ദാരതീയരെ ഒരുമിപ്പിക്കുന്നു. ജീതി-മത-ജന-ഭാഷാ-വർഗ- വർണ്ണവ്യത്യാസങ്ങളില്ലാതെ ജനങ്ങളെ മാനസികമായും ആത്മീയമായും സമന്വയിപ്പിക്കുന്നു.

16. ക്ഷേത്രത്തിന്റെ സമന്വയം :

ശ്രവണം, ദർശനം, കീർത്തനം, സ്മരണം, വന്ദനം, അർച്ചന, സമർപ്പണം, സേവനം, ഈ എട്ടു കർമ്മങ്ങളാണ് ക്ഷേത്രത്തിലെ പ്രധാന കർമ്മമാർഗങ്ങൾ ഇതിലൂടെയാണ് മേൽ വിവരിച്ചതെല്ലാം സാധ്യമാകുന്നത്.

17. ക്ഷേത്രനിർമ്മാണത്തിൽ പങ്കാളിയാകുക :

ക്ഷേത്രത്തിൽ പൈതൃക കലകൾ, വാദ്യങ്ങൾ, ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, പഠിപ്പിക്കുക, ഒരുമിച്ച് ചേർന്നുള്ള അർച്ചനകൾ, മെഡിക്കൽ ക്യാമ്പുകൾ, പഠനസഹായ വിതരണങ്ങൾ നടത്തുക. വിദ്യാലയങ്ങൾ അനാഥാലയങ്ങൾ, വൃദ്ധ സദനങ്ങൾ, ആശുപത്രികൾ എന്നിവയും ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഭാഗമായുണ്ടാകണം.

18. ആഡംബരപൂർണ്ണമായവ ഒഴിവാക്കണം സ്വർണ്ണകൊടിമരം, വിഭവസമൃദ്ധമായ സദ്യ, വെടിക്കെട്ട്, ആനയെഴുന്നള്ളിപ്പ് എന്നിവയ്ക്ക് അമിത പ്രാധാന്യം കൊടുക്കുന്നത് പൈതൃക സംഭാവനയല്ല ക്ഷേത്രാനുഷ്ഠാന ഭാഗവുമല്ല.

19. ധന്യമായ ജീവിതത്തിന് ക്ഷയത്തിൽ നിന്ന് അക്ഷയത്തിലേക്ക്, തിന്മയിൽ നിന്ന് നന്മയിലേക്ക്, ഇരുട്ടിൽ നിന്ന് വെളിച്ചത്തിലേക്ക്, അശാന്തിയിൽ നിന്ന് ശാന്തിയിലേക്കുള്ള ആത്മീയ- ഭൗതിക കേന്ദ്രമാകട്ടെ ക്ഷേത്രങ്ങൾ.

നമ്മുടെ ചെറുതും വലുതുമായ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ പലവിധക്ഷേത്ര കലകളും പഠിപ്പിച്ച് സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ വിതരണം ചെയ്യുന്ന കേന്ദ്രങ്ങളാകണം. സ്വയം പഠിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും പരീക്ഷ നടത്തി സർട്ടിഫിക്കറ്റു നൽകുന്നതിനും ക്ഷേത്ര ഭാരവാഹികൾ ശ്രമിക്കണം.

Brochure written by Dr. N. Gopalakrishnan, M.A., M.Sc (Chem), M.Sc (Pharm), MBA, Ph.D, D.Litt. (Scientist & Director) Indian Institute of Scientific Heritage, Trivandrum - 695 018., Ph : 0471 - 2490149, www.iish.org, iishservice1@gmail.com. www.iish.org, www.dharmanews.in, www.dharmaradio.in, www.dharmamessages.in, youtube, facebook - dr.n.gopalakrishnan.

IISH നാഷണൽ ഹെറിറ്റേജ് സെന്ററും മധുവഞ്ചേരി മഹാദേവക്ഷേത്രവും ☎ 9446361149

തൃശ്ശൂർ → കൈപ്പറമ്പ് → കേരച്ചേരി → കുന്ദംകുളം